

“SANOAT VA XIZMAT KO'RSATISH SOHALARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: TENDENSIYALAR, BOSHQARUV, STRATEGIYALAR”

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to'plami
2022 yil 2-3 mart

“Digital Transformation of Industry and Services: Trends,
Management, Strategies” collection of abstracts
March 2-3, 2022

«Цифровая трансформация промышленности и сферы услуг:
тенденции, управление, стратегии» сборник тезисов
2-3 марта 2022 года.

OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
IQTISODIYOT VA TURIZM FAKULTETI

**“SANOAT VA XIZMAT KO'RSATISH SOHALARINING RAQAMLI
TRANSFORMATSIYASI: TENDENSIYALAR, BOSHQARUV,
STRATEGIYALAR”**

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami

2022 yil 2-3 mart

**«ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СФЕРЫ УСЛУГ:
ТЕНДЕНЦИИ, УПРАВЛЕНИЕ, СТРАТЕГИИ»**

**сборник тезисов
2-3 марта 2022 года**

**“DIGITAL TRANSFORMATION OF INDUSTRY AND SERVICES:
TRENDS, MANAGEMENT, STRATEGIES”**

**collection of abstracts
March 2-3, 2022**

**“Durdona” nashriyoti
Buxoro – 2022**

Паязов М.М.	Хизмат кўрсатиши соҳаларининг рақамли трансформацияси: тенденциялар, бошқарув, стратегиялар	202
Алимжанов Н.Х.	Рақамли трансформация шароитида электрон турдаги сұғурта хизматларини такомиллаштириш	206
Курбанов Ф.Г.	Цифровые технологии – важный инструмент музейной коммуникации	211
Рустамов Н.И.	Иқтисодиёт тармоқларини трансформациялашга доир назарий қарашлар ва уларнинг илмий асослари	215
4-SHO“ВА:		
MINTAQAVIY VA TARMOQ IQTISODIYOTINING INNOVATSION RIVOJLANISH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI		
Ивлиева О.В.	Информационная обеспеченность разделов «туризм» на туристских сайтах субъектов Северного Кавказа	220
Муталиева Л.М.	Стратегические и тактические проблемы развития кадровой политики в отельном бизнесе Казахстана	226
Рахманов С.У.	Возможности развития внутреннего туризма в Бухарской области	231
Хидирова Г.Р., Касимова Ш.М.	Роль интернета в развитии устойчивого туризма в Узбекистане	236
Таджиева С.У.	Formation of a tourist brand in the Republic of Kazakhstan	239
Акрамова Н.А.	Turizmda transport xizmatlarini optimallashtirish chora tadbirlari	244
Zharkenov B.R., Mukanov A.H.	The role of advertising in the movement of Bukhara tourism destination	248
Mutaliyeva L.M.	Priorities for improving the quality of hotel services through innovative development	252
Axmatova M.E.	Turizmning axloqiy o'lchamlari	256
Bozorova S.K.	The role of culture and arts in society and the development of managerial skills of leaders in this field	260
Rajabov O.O.	Inson kapitali va undan foydalanish samaradorligini oshirish omillari	263
Davronov I.O.	The role of diversification in the world economy	267
Nurov Z.S.	Mintaqalar iqtisodiyotini innovatsion rivojlantirish istiqbollari	270
Yuldashev K.Sh.	Tourism development strategies in the scope of carec countries initiatives	273
Radjabov O.O.	Mintaqalar va tarmoqlar iqtisodiyotining innovatsion rivojlanish muammolari va istiqbollari	276
Hamroyev H.R.	Organizational and economic mechanisms for ensuring the innovative development of science and services in the conditions of the formation of an innovative economy	280
Navruz-zoda L.B.	Reunite the lost ties with the help of nostalgic tourism	284
Negmurodova Sh.	The role and importance of tourism in the development of the country and the region	286
Jo'rayeva Z.T.	Ta'lim turizmi mohiyati va mamlakat iqtidiyotini rivojlantirishdagi o'rni	290

and the unique culture of nomads. Currently, there are 286 representatives in Kazakhstan who are engaged in national crafts and arts and crafts. Often, it is the work of these craftsmen and artisans that attracts foreign tourists who are interested in national culture. In addition, the souvenirs they produce are a good promotional tool for Kazakhstan abroad. Therefore, it is on the basis of national characteristics and original culture, peacefulness and hospitality of our people that it is necessary to build a brand that distinguishes Kazakhstan from all other countries of the world [6].

The national brand gives impetus to the development of each cluster and the necessary elasticity for a positive perception of the consumer, while maintaining the image gained over the years. The national brand, as a tool, maximizes the use of natural, human, financial, innovative and integration potential.

Thus, taking into account the above factors, the formation of the country branding of Kazakhstan in the global dimension seems to be a problem for both the state and society. Its solution requires the modeling of several of the most effective concepts of the country and their further evaluation in order to determine the optimal ones corresponding to national interests.

The prospects for the formation of country branding in Kazakhstan have quite favorable conditions. Among them, it is advisable to single out the historical uniqueness, multinationality, originality and peacefulness of the Kazakh people, modern world-class achievements, on which the image that characterizes Kazakhstan in the eyes of the world community should be built.

Literature

- 1 Ushakov D.S. National tourism industry: problems of development. Moscow, 2010. – p. 362.
- 2 Zhukova M.A. Tourism industry: organization management. - M.: Finance and statistics, 2011. – p. 420.
- 3 Zhansagimova A.E. Forecasting the development of tourism business in the Republic of Kazakhstan // [Electronic resource]. Access mode: // <http://repository.enu.kz>.
- 4 Vakhitova D. Development of tourist infrastructure in the regions //Expert Kazakhstan. - 2014. - No.7. - p.15-16.
- 5 Official site of the Committee on Statistics of the Republic of Kazakhstan [Electronic resource]. Access mode: <http://www.stat.kz>.
- 6 Ibraev, K. Kazakhstan is practically unknown in the world as a tourist destination // Panorama - 2013, No. 18. – p.36-39.
- 7 Mamyshev Zh. For a breakthrough in tourism, preferences are needed ... [Electronic resource] / - Access mode: <http://www.kursiv.kz>.

**Axmatova Mohigul Ergash qizi-tayanch doktorant,
Buxoro davlat universiteti**

TURIZMDA TRANSPORT XIZMATLARINI OPTIMALLASHTIRISH CHORA TADBIRLARI

Annotatsiya: *Ushbu maqolada turizmni rivojlantirish transport xizmatlari bilan bog'liqligi tahlil qilingan, turistik sayohat uchun joy tanlashda transport infratuzilmasi va transport vositalari sifatining ahamiyati tahlil qilingan. O'zbekistonda turizmning barqaror rivojlanishi uchun transport shakllari tahlil qilingan va transportning ayrim shakllari haqida qisqacha ma'lumot beradilar.*

Kalit so'zlar: *transport xizmati, transport turlari, yer usti transporti, havo transport, daryo va dengiz transporti.*

Аннотация: в данной статье анализируется взаимосвязь развития туризма с транспортными услугами, анализируется значение транспортной инфраструктуры и качества транспортных средств при выборе места туристического путешествия.

Проанализированы виды транспорта для устойчивого развития туризма в Узбекистане и кратко дана информация о некоторых видах транспорта.

Ключевые слова: транспортное обслуживание, виды транспорта, наземный транспорт, воздушный транспорт, речной и морской транспорт.

Abstract: this article analyzes the relationship of tourism development with transport services, analyzes the importance of transport infrastructure and vehicle quality in the selection of places for tourist travel. Transport modes for the sustainable development of tourism in Uzbekistan are analyzed and briefly provide information on some modes of transport.

Keywords: transport service, modes of transport, land transport, air transport, river and sea transport.

Kirish qismi. Ma'lumki, mamlakat iqtisodiyotining rivojlanishida uning qon tomiri bo'lgan transport tizimi juda muhim ahamiyatga ega bo'lib, jamiyat taraqqiyotining hozirgi bosqichida iqtisodiyot nafaqat ishlab chiqarish, balki minglab xizmat turlarini mujassamlashtirgan sohalar majmuiga aylanib bormoqda.

Sayohat qilish vaqt va makon bo'yicha harakatlanish, tegishli maqsadlar va qolish muddati bilan belgilanadi. Turar joyni o'zgartirmasdan turib, turizm haqida gapirishdan ma'no yo'q. Turistik resurslar ma'lum hududlar bilan bog'langan va ularning mashhurligi va foydalanish darajasi bunday hududlarning transport imkoniyatlari bilan belgilanadi.

Asosiy qismi: Turistlarga transport xizmatini ko'rsatish - bu turizmni rivojlantirishning yetakchi omildir. Barcha turistik xizmatlar tizimidagi transport xizmatining hissasi 40% dan ortiq qismini tashkil qilar edi. Transport sayohatlari turizm turlarining mustaqil ko'rinishi sifatida ham qabul qilinadi. Sayyoqlik agentliklar sayohatni tashkil qilish uchun turli xil transport turlaridan foydalanadilar. Butun dunyoda transport xizmatlarining umumiyligi massasida asosiy ulush havo transportiga to'g'ri keladi.

Transport vositalari nafaqat sayohatchilarni tashish, shuningdek, turar joy vazifasini ham bajaradi: masalan(bir kechada) - kruiz kemalari, turistik poezdlar, avtobuslar va boshqalar.

Transport xizmatlari quyidagicha guruholangan.

1. Yer usti transporti turlari :

- hayvonlarning yordami bilan harakat qilish
- inson kuchi yordamida harakat va tashish
- temir yo'l transporti
- havo kemasi
- avtomobil transporti

2. Havo transporti turlari :

- vertolyotlar;
- sharlar va dirijabllar, planerlar va deltplanlar, parashyutlar;
- kosmik transport vositalari.
- kichik samolyotlar, gidrosamolyotlar, keng fyuzelyajli samolyotlar, tovushdan tez laynerlar;

3. Daryo va dengiz transportida tashish :

- sallar va eshkak eshuvchi qayiqlar;
- mexanik haydovchiga ega kichik flotning qayiqlari va kemalari;
- daryo va dengiz kemalari;
- havo kemasi;
- suv osti kemalari.

Turistik sayohatni tashkil etish uchun transport vositalarini tanlashda ularning mashhurlik darajasi, transport tizimining rivojlanganlik holati, sayohatning turi, marshrutning uzunligi, aholi farovonligi, milliy urf-odatlar va boshqa omillar bilan o'zaro bo'g'liq.

Asosan sayohatlarini amalga oshirishda transport vositalarining mashhurligi yuqori qulaylikdagi avtomobil va havo transportiga qaratilgan. So'nggi yillarda temir yo'l transportining mashhurligi sezilarli darajada oshdi.

Transport sayohatlari bir qator asosiy belgilariga ko'ra tasniflanadi: marshrut turi, foydalaniladigan transport turi, sayohat davomiyligi, mavsumiylik va boshqa omillar.

1. **Yo'naliш turi:** temir yo'l; avtobus; aviatsiya; dengiz; daryo; birlashtirilgan; boshqa turlari.

2. **Transport turi:** poyezdlar; avtobuslar; samolyotlar va vertolyotlar; kemalar, paromlar, yaxtalar, qayiqlar va boshqa suv kemalari ; velosipedlar va mototsikllar; sharlar va deltplanlar.

3. **Sayohat davomiyligi:** qisqa muddatli; " hafta oxiri " yozing ; ko'p kunlik.

4. **Harakatning mavsumiyligi:** yil davomida; mavsumiy; bir marta.

UNWTO tomonidan ishlab chiqilgan Turizm statistikasi bo'yicha tavsiyalarga muvofiq transport vositalarining quyidagi tasnifi taklif etiladi [2]:

1. **Havo transporti:** rejali reyslar; rejadan tashqari parvozlar; boshqa havo transporti.

2. **Suv transporti:** yo'lovchi liniyalari va paromlar; Kruizlar; boshqa turlari.

3. **Quruqlik transporti:** temir yo'l transporti; shahar va shaharlararo avtobuslar; sakkiz kishigacha bo'lgan shaxsiy avtomobillar; transport vositalarini ijaraga olish; boshqa quruqlikdagi transport vositalari.

Turist sayohatini rejalshtirishda sayohat manziliga yetkazish tezligi, sayohatning qulayligi, narxi, bagajni tashish imkoniyati va uning og'irligi, yo'lda to'xtash imkoniyati, noqulay ekologik omillar va xavfsizlik mavjudligini inobatga olgan holda tashkillashtiradi.

Havo transporti jahon transportining eng jadal rivojlanayotgan tarmog'idir. Xalqaro transport tarmog'i dunyoning 150 dan ortiq mamlakatlarini qamrab oladi. Samolyotlar dunyodagi eng qimmat transport turi hisoblanadi. Buning sababi quyidagilar bilan bog'liq:

- - Xalqaro bron qilish va bron qilish tarmoqlariga ega bo'lgan aviakompaniyalar sayyoqlik agentliklariga samolyotda band qilingan har bir o'rinn uchun ma'lum miqdorda to'lov amalga oshiriladi, bu esa ularni o'zlari havo transportini tanlashga imkon beradi.

- - uzoq masofaga sayohat qilishda aviatsiya eng tez va qulay transport turidir;
- - reyslarda xizmat ko'rsatish hozirgi vaqtida ko'pchilik turistlarning ehtiyojini qondiradi;

Hozir dunyoda 1300 dan ortiq aviakompaniyalar mavjud. Har yili o'rtacha 1,5 milliardga yaqin odam reyslarda tashiladi. Orasida Umumiylar havo aloqalarini bugungi kunda 470 dan ortiq tashuvchi amalga oshirmoqda, ulardan 250 ga yaqini xalqaro muntazam reyslarni amalga oshiradi. Dunyoning 1000 dan ortiq aeroportlari xalqaro havo aloqalariga xizmat ko'rsatishda ishtirok etadi, ulardan 650 ga yaqini xalqaro muntazam havo tashishlariga xizmat qiladi.

Turizmning rivojlanishida ro'y bergan o'zgarishlar sayohatni tashkil etishda ham, transport xizmati ko'rsatish tizimida ham o'z ifodasini topib kelmoqda. Turistik oqimlarning massiv tabiatini yangi ehtiyojlarni yuzaga kelishini, turistlarning o'z sayohatni tashkil etish motivlari, maqsadlariga yangicha munosabatini oldindan belgilab beradi.

Xulosa qismi. Turizmning klassik turlari bilan birga yangi turlari ham paydo bo'lib, turistik talabni sifat jihatidan yangi bosqichga ko'taradi, uning xizmatlariga yangi ehtiyojlarni qondirish uchun esa transport talab qiladi. Shuning uchun ham transport tashkilotlari moddiy-texnika bazasini miqdor va sifat jihatidan yaxshilash bilan birga o'z faoliyatida yangi talablar va tashkiliy o'zgarishlarni hisobga olishlari ham zarur. jumladan:

- ❖ Faoliyati faqat (yoki ko'p jihatdan) turistlarni tashishdan iborat bo'lgan mustaqil transport korxonalarini alohida tashkil etish;

- ❖ Turizm va transport korxonalarini integratsiyasini amalga oshirish. Bu, ayniqsa, hozirda katta mehmonxona fondini nazorat qiluvchi eng yirik havo transporti firmalariga mos keladi;

- ❖ Turistlarning turistik zonada bo'lish mobaynida ularga transport xizmati ko'rsatish maqsadida o'z avtovositalari parkini saqlash vazifasi yuklangan turistik korxonalar tarkibida ixtisoslashtirilgan bo'g'inni yaratish ;

- ❖ Chet ellik va mahalliy sayyoohlarga xizmat ko'rsatish bilan bog'liq faoliyatni yuqori darajada muvofiqlashtirishga erishish uchun transport va turizm korxonalarini o'rtasida mustahkam aloqalarni o'rnatish va qo'llab-quvvatlash.

❖ xalqaro turistik bozor konyunkturasi yoki turizmning mavsumiy tebranishlariga qarab transport korxonalari faoliyatini qayta tashkil etish va qayta qurishni amalga oshirish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Kuskov A.S. (2008) Turizmda transport: darslik. - M.: KNORUS.
2. Uoker J.R. (1999) Mehmono'stlikka kirish: darslik. / M.: UNITI.
3. Джураев, А. Т., Ахматова, М. Э., & Тешаева, М. Д. (2015). Современная характеристика типов экономических систем. *Молодой ученый*, (12), 409-413.
4. Dushanova, Y. F., & Radjabov, O. O. (2021). Importance and development of tourist clusters in Uzbekistan. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(5), 342-347.
5. Davronov, I. O. (2021). Economic Development Mechanisms of Innovative Services in Bukhara Hotels. *International Journal of Business, Technology and Organizational Behavior (IJBTOB)*, 1(6), 500-509.
6. Джураев, А. Т., & Ахматова, М. Э. (2015). Перспективы развития инфраструктуры туризма в Узбекистане. *Молодой ученый*, (10), 624-627.
7. Раджабов, О. О. (2021). ЭФФЕКТИВНЫЕ СПОСОБЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНСТРУМЕНТОВ PR-PUBLIC RELATION (СВЯЗЕЙ С ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ) В ТУРИЗМЕ. In *НАУКА, ОБЩЕСТВО, ИННОВАЦИИ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ И СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ* (pp. 106-117).
8. Davronov, I. O. (2021). Economic Importance of Innovative Technologies for Improving Hotel Services. *International Journal of Business, Technology and Organizational Behavior (IJBTOB)*, 1(3), 169-175.
9. Davronov, I. O., & Farmonov, E. A. (2019). The impact of Innovations in tourism and hospitality. *International Multilingual Journal of Science and Technology*, 4(9), 658-660.
10. Alimovich, F. E., Habibulloevna, K. S., & Bahodirovna, D. N. (2020). Central features of halal tourism and halal food. *Academy*, (3 (54)).
11. Olimovich, D. I. (2020). The impact of innovative technologies for improving economy of hotels. *Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR)*, 9(5), 194-201.
12. Oktyamovna, A. S., Atoevna, T. S., & Kodirovna, B. S. (2020). The role of animator to the development of tourism animation activities. *Academy*, (12 (63)).
13. Olimovich, D. I., & Khudoynazarovich, S. A. (2020). The cost-effectiveness of improving the quality of hotel services. *Academy*, (4 (55)).
14. Atoevna, T. S., Kodirovna, B. S., & Oktyamovna, A. S. (2020). Features and methods of formation of the cost of tour packages. *Academy*, (12 (63)).
15. Olimovich, D. I., Samatovich, R. S., Farmanovna, E. A., Khabibulayevna, K. S., & Saymurodovich, N. Z. (2020). The economic impact of innovations in tourism and hospitality. *Journal of Critical Reviews*, 7(9), 258-262.
16. Kodirovna, B. S., Atoevna, T. S., & Oktyamovna, A. S. (2020). Main features of advertising in tourism. *Economics*, (4 (47)).
17. Kayumovich, K. O., Annamuradovna, F. S., Alimovich, F. E., Alisherovna, D. N., & Olimovich, D. I. (2020). Opportunity of digital marketing in tourism sphere. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(8).
18. Davronov, I. O. (2019). Innovative ways of improving excursion service around the touristic destinations. *Мировая наука*, (4), 508-510.
19. OLIMOVICH, D. I., BAXTIYOROVICH, T. M., & CHORIEVICH, B. A. Description of Technological Processes in Restaurant Services. *JournalNX*, 6(05), 248-252.
20. Махмудова, Н. У., & Ахматова, М. Э. (2016). Кредитная платёжная система как увеличивающий фактор туристического потока в туризме. *Молодой ученый*, (5), 367-370.

21. Radjabov, O., & Rajabova, M. (2021). CREATION OF FREE ECONOMIC ZONES IN BUKHARA: PROBLEMS AND SOLUTIONS. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz), 8(8).
22. Rozikovich, H. H. (2021). THE ROLE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN IMPROVING THE QUALITY OF TRANSPORT SERVICES. *World Bulletin of Management and Law*, 3, 4-8.
23. Radjabov, O., & Dushanova, Y. (2021). Efficient Ways Of Using Public Relations Tools In Tourism. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz), 8(8).
24. Sarvinoz, S. (2021). ЖОЙЛАШТИРИШ МУАССАСАЛАРИ РАҚОБАТБАРДОШЛИГИНИ ОШИРИШДА РАҚАМЛИ МАРКЕТИНГДАН ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНИЯТЛАРИ. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz), 8(8).
25. Sharifovich, Y. K. (2021). Ways to Improve Information and Consulting Services in the Field of Tourism. *International Journal of Business, Technology and Organizational Behavior (IJBTOB)*, 1(2), 98-104.
26. Salimova, S. F. (2021). JOYLASHTIRISH VOSITALARIDA MARKETING FAOLIYATINING AHAMIYATI. *Scientific progress*, 1(6).
27. Юлдашев, К. Ш. (2021). СПОСОБЫ УЛУЧШЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ И КОНСАЛТИНГОВЫХ УСЛУГ В СФЕРЕ ТУРИЗМА. In *НАУКА, ОБЩЕСТВО, ИННОВАЦИИ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ И СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ* (pp. 95-105).
28. Sarvinoz, S. (2021). THE IMPORTANCE OF MARKETING ACTIVITIES IN PLACEMENT TOOLS. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz), 8(8).
29. Olimovich, D. I., Bakhtiyorovich, T. M., & Salimovna, N. G. (2020). Improving of personnel training in hotel bussines. *Academy*, (2 (53)).
30. https://ozlib.com/895146/ekonomika/transportnye_uslugi_turizme
31. <http://jiji.ru/transportnye-uslugi-v-turizme/>
32. <http://www.unwto.org/> - UNWTO Jahon sayyohlik tashkilotining sayti

Bozorova Sitora Kadirovna – lecturer, Bukhara state university
Odil Olimovich Radjabov- PhD researcher,
Valencia Polytechnic University

THE ROLE OF ADVERTISING IN THE MOVEMENT OF BUKHARA TOURISM DESTINATION

Annotatsiya: ushbu maqolada turistik yo'nalishlarni targ'ib qilishda reklamaning roli va uning samaradorligini aniqlash belgilangan. Maqolada asosan turistik yo'nalishdagi reklama turlari va ularning iqtisodiy ahamiyati tahlil qilinadi. Sayyohlik yo'nalishini targ'ib qilish kelajakda potentsial mijozlarni jalg qilish va o'zini reklama qilishda asosiy omil bo'ladi.

Kalit so'zlar: turizm, reklama, turizm reklamasi, turistik destinatsiya, reklama ta'siri, reklama turlari, Internet-marketing, SMM.

Аннотация: целью данной статьи является определение роли рекламы и ее эффективности в продвижении туристических дестинаций. В статье в основном анализируются виды рекламы в туристской дестинации и их экономическое значение. Продвижение туристического направления станет ключевым фактором привлечения потенциальных клиентов и продвижения себя в будущем.

Ключевые слова: туризм, реклама, туристическая реклама, туристическая дестинация, рекламный эффект, виды рекламы, интернет-маркетинг, SMM.

Abstract: the purpose of this article is to determine the role of advertising and its effectiveness in promoting tourism destinations. The article mainly analyzes the types of advertising in the tourist destination and their economic significance. Promoting a tourist